

***En unik samling
av Saab-bilar i Nystad.***

SAAB-MUSEO

SAAB-MUSEUM
Autotehtaankatu 5
SF-23500 NYSTAD
tfn (922) 152 2412
int +358-22-152 2412
Öppet ti, ons, to, lö, sö
kl 12-18

MAINOSTOIMISTO M.P.A. OY

Box 4
SF-23501 NYSTAD
tfn 922-1521
int +358-22-1521

SAAB-MUSEO

3:	Innehåll
4-5:	"Topelius lämnade efter sig sagor. Runeberg dikter. Jag ska lämna efter mig Saabar?"
6-7:	Finlands första Saab hittades i Esbo under en gran
8-9:	Första finsktillverkade 96:n ägdes av Kekkonen
10-11:	Succémodellen som blev rallysuccé
12-13:	Unika bil exemplar
14-15:	Finlands första 99 och sista 90
16-17:	Saab-Muséets 90-serie i nötskal
18-19:	Saabarna under samma tak - från 2-taktare till turbo

"Topelius lämnade efter sig sagor. Runeberg dikter. Jag ska lämna efter mig Saabar."

ARH-97

Så summerar Arthur Rafael Huhta, Rafu, sitt livsverk - med den särskilda glimten i ögat.

Saab-Museum i Nystad, vid Finlands enda bilfabrik, är unikt och den mest kompletta i världen när det gäller Saabs produktionsmodeller.

I hallen står alla modellerna med olika varianter som ingår i 90-serien, tillverkade både i Sverige och Finland. Exemplar som du inte kan se någon annanstans. Rariteter, specialiteter, avvikande exemplar, första och sista i sina serier.

Samlingen omfattar över 40 Saab-bilar. Var och en har sin egen historia. Saabs bilmuseum i Trollhättan har förstås ett större antal bilar och prototyper. Saab-Valmets samling är dock unik på sitt sätt.

Rafu har varit på jakt efter Saabar under ett kvarts sekel. Han började samla bilar för sitt eget bilmuseum i Esbo. Till muséet i Nystad flyttades Saabarna 1984. Muséet är knutet till

bilfabriken och bevarar den finska bilindustrins historia.

Bilen återspeglar tydligt sin tid. Bäst kan du uppleva detta genom att besöka själva Saab-muséet.

Där kan du återuppliva dina minnen.

ARTHUR RAFAEL HUHTA:
född 21.2.1922.

Museichef, Esbo, Saabvägen 1. Chaufför, aktiv inom bilsporten, varit amatörboxare och utövat även många andra idrotter. Anställd vid Scan-Auto under 23 år, har bakom sig 5 miljoner körda kilometer, allt i bilar med ARH på plåtarna.

Allt började vid denna stolpe.

- Bakom denna kilometerstolpe hamnade jag på taket i 200 km/h år 1954.

Bilen var DeSoto. Chauffören Rafu var på väg från Åbo tillbaka till Helsingfors. I full fart hamnade bilen på en åker och biltaket plattades till ända ner till dörrarna.

Än idag står stolpen kvar vid väg nr 1. Ur den skrotade bilen kröp Rafu nästan oskadad. Endast ett ärr på ena pekfingeret påminner om vurpan.

Denna kilometerstolpe - symboliskt med silfran 96 - blev "pole position" i Rafaels liv.

- Då beslutade jag att något måste jag göra innan det är dags att försvinna från denna planet.

Denna vilja att göra något förvandlades senare till passionerat samlande av Saab-bilar, till vilja att lämna de kommande generationerna något bestående som berättar om hans egen tidsepok.

För en Saabs skull är Rafael beredd att göra vad som helst. Utan honom hade också många av bilarna försvunnit helt och hållet.

I denna broschyr visar vi några exempel på Rafaels envishet att bevara äkta bilar.

Eller ibland endast delar av en bil! Det har nämligen hänt mer än en gång att denne ivrige bilköpare har lämnat bilen tillbaka till säljaren. Han har t ex tagit med sig endast varvräckaren...

Men varför just Saab?

- Jag har alltid gillat dem. De har från första början varit överlägsna och idiotsäkra bilar. Det finns nog litet av en 2-taktare inom mig själv också... jag hade en Saab redan på den tiden när de inte gick att köpas i Finland och i Sverige kunde man bara komma

över en genom att byta mot lingon...!

Rafu Huhtas Saab Sonett ARH-97 från år 1968 är den enda i sitt slag i Finland. Bilen är också början till samlingen. - Jag visste var den första Finlandsimpporterade Saaben fanns. När jag hade skaffat mig Sonetten, kom idén: även de andra finns någonstans.

Finlands första Saab hittades i Esbo under en gran.

Den svenska flygplansfabriken Svenska Aeroplan Aktiebolaget började tillverka bilar 1949. Saab 92 var född. Bilen hade en 2-cylindrig 2-taksmotor med 25 hk, självbärande kaross och bilen liknade ingen då existerande bilmodell.

De första Saabarna var alla gröna.

Hälften av en sådan bil - ARB-92 - hittades under en gran i Esbo. Det är den första Saaben som registrerats i Finland - en av de sju som importerades 1951.

Totalt importerades ett tjugotal bilar av denna modell till Finland.

Saab 95 för sju personer.

År 1959 presenterades herrgårdsmodellen, Saab 95. Bilen hade en helt ny motor på 38 hk och en fyrväxlad växellåda.

”Familjens 95:a som var registrerad för sju personer började bli gammal, men de ville inte byta bort sin idiotsäkra tvåtaktare. Jag köpte bilen. Senare kom samma familj från Tammerfors på besök och alla sju familjemedlemmarna satte sig i sin gamla trojännare. Alla fick plats trots att några av dem hade växt till sig. Fem satt framåt och två bakåt. Alla var lyckliga för att bilen fanns bevarad på museet.”

Sällsynt 93 GT.

Saab 93 - efterföljaren till den första Saab-modellen - presenterades 1955. Den trecylindriga motorn hade en effekt på 33 hk. Bilens framdel hade fått delvis ny form.

Saab 750 GT - en effektivare variant av Saab 93 - utvecklades för tävlingar och export. Exemplaret i Saab-muséet i Nystad är verkligen en raritet.

Första 96:an ägdes av president Kekkonen.

Den första finsktillverkade Saaben rullade av bandet i Nystad 1969. Det var en Saab 96, modellen som för första gången presenterades 1960. Saab 96 var efterföljare till Saab 93.

År 1966 fick 96:an en fyrtaktsmotor - V4 - vid sidan av den bekanta tvåtaktaren. Den nya motorn hade en effekt på 65 hk. Den första finskregistrerade Saaben - EKA-96 - överlämnades till president Urho Kekkonen. Han skänkte tillbaka bilen för att den ska bevaras i museet. Innan dess gjorde den nya bilen en turné inom landet hos 12 landshövdingar.

Saab 96, som blev starten för den inhemska bilindustrin, tillverkades i Finland 65 887 st under åren 1969-1980.

EKA-96

” För att den första bilen skulle få de rätta registreringsplåtarna (EKA-96 = ”första 96”) tog jag reda på var de fanns. Jag körde till Littoinen, nära Åbo, och kom överens om köpet med bilens ägare. När jag hade intyget om ägarbyte samt registreringsbeviset i handen, skruvade jag loss registre-

ringsskyltarna och lämnade bilen tillbaka till säljaren. Han frågade varför inte bilen dög. Jag sade att den inte behövdes. Han frågade också varför jag tog skyltarna. Om jag hade berättat, kan ni bara gissa vad Moskvitichen hade kunnat kosta! ”

SUCCÉMODELLEN SOM BLEV RALLYSUCCÉ.

Saab 96 blev succé både på världens bilmärknader och i rallytävlingar. Saab 96 med Erik Carlsson "på ta-

ket" bakom ratten blev segrare i RAC-rallyt tre år i rad - 1960, 1961 och 1962. Rallyframgångarna bidrog till att

försäljningen ökade ute i världen.

Finland fick också sin egen Mr Saab, Simo Lampinen. I Jyväskylä

Suurajot körde han 15 gånger i rad i mål, alltid bland de fem bästa. Han vann rallytävlingen med Saab åren 1963, 1964 och 1972. År 1968 vann Simo Lampinen RAC-rallyt och året efter Skottiska Rallyt. Med Saab tog han också ett flertal finska mästerskap på is- och banracing.

Lampinen uppskattar antalet Saab-bilar han tävlat med till ca 50 olika.

Han var också anställd under flera år som fabriksförare hos Saab.

”- Dottern till denna bils ägare fick stopp på bilen på vägen i Sairakkala, nära Lahtis. Agaren ringde upp mig och frågade hur mycket en växellåda kostar. 5 000 mark, svarade jag. Men den kostar ju mer än själva bilen! Vilken bil, frågade jag... får jag köpa den? Ja, svarade han, för samma pris som växellådan. Jag hämtade bilen och skickade pengarna till mannen. Bilen finns här. Bättre här än på bensinmacken i Sairakkala där den hade blivit förstörd!

Saab 96 Monte Carlo med öppet tak och 55 hk. Totalt tre sådana bilar importerades till Finland. Två av bilarna finns på Saab-muséet.

Den svarta Saab De Luxe intill Monte Carlo-bilarna är enda exemplaret i Finland. Av en slump har den blivit registrerad.

”- De frågade mig på Scan-Auto: Vad är det som är så intressant med denna bil att du måste ha den? Direkt efter att jag hade registrerat bilen i mitt namn, berättade jag: Bilen är en exportmodell, avsedd för utomnordiska marknader, med lyxigare dekor och utrustning än standardmodellen och en motor på 1,7 liter. Standardmotorn är på 1,5 liter. De visste inte ens Scan-Autos ledning om!

UNIKA BILEX EMPLAR ...

Saabs föregångare i Finland

Så kan vi säga. Korvensuu 1913 är i alla fall den äldsta i Finland helt konstruerade och tillverkade bilen. Över 90 procent av bilen är finskt. Bilen är fortfarande i körbart skick.

... med vissa får man plats under en långtradare.

Detta är en av fem existerande Saab Sonett Super Sport. Totalt 6 st tillverkades år 1956. Den fullblodiga tävlingsbilen är bara 80 cm hög, karossen är av glasfi-

berarmerad plast och topphastigheten med en trimmad motor på 57,5 hk är nära 200 km/h.

Bilen är den enda i serien som är registrerad för vardagsbruk.

Detta är enda exemplaret. De förlängda Finlandia-modellen, som bygger på 99:ans teknik, tillverkades i 11 exemplar vid fabriken i Nystad. Denna bil är dock ingen Finlandia utan en **Limousine**, som är registrerad för sju personer och som bygger på 900:ans teknik. Tillverkat antal: 1.

Finlands första 99...

Den första finsktillverkade Saab 99:an hamnade i muséet av en slump. Ett nygift par på sin bröllopsresa upptäckte att deras bil hade chassi-nummer 1: alltså bilen var värt att sparas. I Finland tillverkades Saab 99 under åren 1969-1984.

...och den sista 90:an.

...polis-Saab...

Saab 99 presenterades hösten 1967. I Finland började bilen tillverkas två år senare. För många bilister har den blåvita 99:an blivit en förebild av en polisbil. Polisbilen i muséet har tidigare använts av "Liikkuva Poliisi".

000014

Saab 99 hann ändras till modell 90 innan sagan var slut. Den mest märkbara skillnaden jämfört med 99:an är ny design på bilens bakparti.

Ett av de sista exemplar som finns på muséet har efter testkilometerrarna fått bara några hundra meter i sin mätare. Bilen kördes nämligen direkt från fabriken till muséet.

I Nystad tillverkades Saab 90 under åren 1985-1987.

Saab-Muséets 90-serie i nötskal.

Saab 92

tillverkningsår: 1949–1956
längd/bredd/höjd: 3,95 m,
1,62 m, 1,45 m
motor: 2-cyl. 2-taktsmotor, 764 cm³,
25 hk
växellåda: 3-växlad
topphastighet: 105 km/h

viktigaste modellförändringar: 1953
(92 B: utifrån åtkomligt bagagerum,
större bakruta, ny bensintank med
påfyllningsrör genom bakskrämen)
antal tillverkade: 20 128 varav 14 828 av
modell 92 B

Saab 93

tillverkningsår: 1956–1960
längd/bredd/höjd: 4,01 m, 1,57 m,
1,47 m
motor: 3-cyl. 2-taktsmotor, 748 cm³,
33 hk

växellåda: 3-växlad
topphastighet: 120 km/h
viktigaste modellförändringar: 1958
(93 B: odelad vindruta, blinkers)
antal tillverkade: 52 731

Saab 94, 97 - Sonett

tillverkningsår: Sonett I - Saab 94 -
6 st år 1956, Sonett II och Sonett III -
Saab 97 - 1966–1974
längd/bredd/höjd: 3,77 m,
1,44 m, 1,11 m
motor: 3-cyl. 2-taktsmotor, 841 cm³,
55 hk
växellåda: 4-växlad
topphastighet: 150 km/h

viktigaste modellförändringar: 1967
(4-taktsmotor - V4, 1498 cm³, 65 hk,
topphastighet 160 km/h), 1970 Sonett
III, längd/bredd/höjd: 3,90 m, 1,50 m,
1,19 m, 1971 (1698 cm³ motor)
antal tillverkade: Sonett II och III
10 219

Saab 95

tillverkningsår: 1959–1978, i Finland
1969–1975
längd/bredd/höjd: 4,01 m, 1,57 m,
1,47 m
motor: 3-cyl. 2-taktsmotor, 841 cm³,
38 hk
växellåda: 4-växlad
topphastighet: 120 km/h

viktigaste modellförändringar: 1965
(längd 4,16 m, 40 hk), 1967 (V4-motor,
1498 cm³, 65 hk, topphastighet 145
km/h), 1977 (motor 68 hk)
antal tillverkade: 110 527, i Finland
2833

Saab 96

tillverkningsår: 1960–1980, i Finland -
1968–1980
längd/bredd/höjd: 4,01 m, 1,57 m,
1,47 m
motor: 3-cyl. 2-taktsmotor,
841 cm³, 38 hk

växellåda: 3-växlad
topphastighet: 120 km/h
viktigaste modellförändringar:
1964 4-växlad, för övrigt se Saab 95,
ändringarna parallella
antal tillverkade: 547 221, i Finland
65 887

Saab 99

tillverkningsår: 1967–1984, i Finland
1969–1984
längd/bredd/höjd: 4,35 m,
1,67 m, 1,44 m
motor: 4-cyl. 4-taktsmotor, 1 709 cm³,
80 hk
växellåda: 4-växlad
topphastighet: 145 km/h
viktigaste modellförändringar: 1970

(automatisk växellåda som tillval),
1971 (motor 1 854 cm³, 86 hk eller 95
hk), 1972 (längd 4,45 m, motor 1 985
cm³, topphastighet 155 km/h), 1975
(100 hk, 108 hk eller 118 hk som tillval,
topphastighet 155 km/h), 1977 (145 hk
turbomotor, topphastighet 195 km/h),
1982 (4-alt. 5-växlad växellåda), 1985 -
Saab 90 antal tillverkade: 588 643, i
Finland 191 049

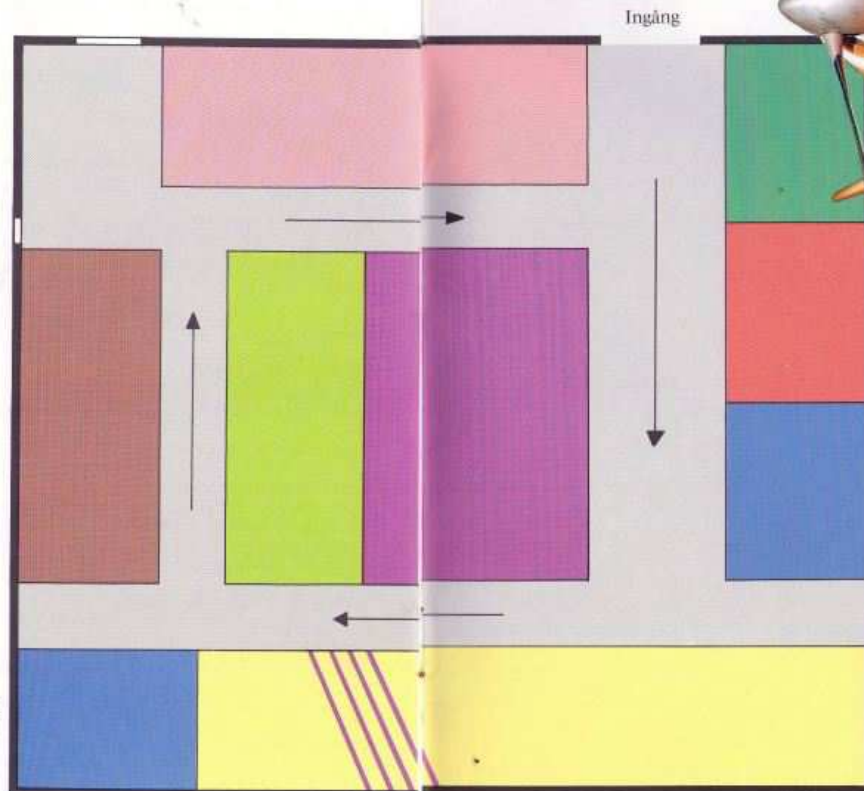
Saab 90

tillverkningsår: 1984–1987, endast i
Finland
antal tillverkade: 25 380

Saab 900 började tillverkas i bilfabri-
ken i Nystad år 1978. Saab 900 Cabrio-
let och Saab 9000 togs i produktion här
1986. Tillverkningen av både 900 och
9000 fortsätter.

Saabarna under samma tak – från 2-taktare till turbo.

- Saab 92**
- Saab 93**
- Saab 95**
- Saab 96**
- Saab 99**
- Specialiteter**
- tillverkade i Nystad
**Talbot och
Horizon**
- Saab Cabriolet
Saab Sonett**

I Saabs 90-serie ingår också Saab 91: flygplanet Saab Safir. Totalt 323 Safir tillverkades efter serieproduktionsstart 1946.

